

6. Visie en doelstellingen

6.1. Algemene doelstellingen

Uit de verzamelde gegevens kunnen de elementen worden afgeleid die sturend kunnen werken voor de ontwikkeling van een beleidsvisie voor het gebied. Deze doelstellingen beantwoorden aan de principes van harmonisch parkbeheer.

Deze principes zijn:

1. Het beoogt een duurzame, dynamische en diverse uitbouw van het park waarbij mensgerichte, natuurgerichte, milieugerichte en organisatiegerichte facetten op een harmonische wijze samengaan.
2. Het steunt mee op een permanent en gestructureerd overleg met doelgroepen.
3. Het realiseert duurzame parken waarbinnen op een dynamische manier wordt ingespeeld op een zich wijzigende maatschappelijke behoefte.
4. Het leidt tot parken waarin de gedetecteerde maatschappelijke functies op een geïntegreerde wijze aan bod komen.
5. Parkbeheerssystemen gebaseerd op zones met een uitgesproken hoofdfunctie kunnen weliswaar plaatselijk bepaalde functies beter vervullen, maar zijn minder aanvaardbaar op grote oppervlakten park.
6. Het behoudt en vergroot de soortendiversiteit waar dat kan.
7. Het realiseert parken met een hoge structuurdiversiteit.
8. De mensgerichte maatregelen zijn gericht op een aantrekkelijk en gevarieerd park waarin de parkgebruiker zijn gading vindt.
9. De natuurgerichte maatregelen hebben tot doel de biodiversiteit in stand te houden en/of te verhogen.
10. Door het milieugerichte karakter voldoet het parkbeheer aan de algemene zorgplicht voor het milieu ingeschreven in het milieubeleidsplan.
11. De organisatorische maatregelen beogen het realiseren van een optimale bedrijfscultuur gebaseerd op kwaliteit.
12. De principes van het Harmonisch Parkbeheer zijn streefdoelen op middellange en lange termijn.

Hierna volgen de grote krachtlijnen en mogelijke aanknopingspunten:

Cultuurhistorisch

De huidige parkstructuur biedt de mogelijkheid om een aantal historische waarden te bewaren en te herstellen. Een herstel van het park overeenkomstig het oorspronkelijk historisch referentiekader moet wel in het geheel van het beschermd stadsgezicht worden ingepast en dient eveneens rekening te houden met het cultuurhistorisch erfgoed.

Ecologisch-landschappelijk

De ecologische en landschappelijke waarde wordt hoofdzakelijk gehaald uit de talrijke oude bomen – waaronder enkele opvallende exoten - die zowel in het parkbos als in de verschillende parkboomgroepen aanwezig zijn. Daarnaast zijn enkele (potentieel) waardevolle bosbestanden aanwezig.

Toeristisch en recreatief

De centrale ligging van het park in het stedelijk gebied en de belangrijke recreatieve functie voor de (lokale) bevolking verheffen het gebied tot een belangrijk stedelijk groenelement en een druk bezochte locatie door alle bevolkingslagen.

Dit wordt versterkt door de goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebied en dit zowel voor de stedelijke inwoners als voor bewoners uit de omliggende gemeenten en toeristen/recreanten van buiten de streek.

Het park is dienstig voor de omwonenden en voor mensen die om andere reden korte of langere tijd in de omgeving vertoeven (bv. bezoek aan stad, werk, kerkbezoek, cultureel centrum). Daarnaast wordt het park gebruikt voor grote evenementen.

Educatief

De nabijheid van meerdere scholen van kleuter- tot secundair onderwijs maakt het park aantrekkelijk en geschikt voor schoolse activiteiten. Momenteel ontbreken echter de nodige aanknopingspunten voor natuurstudie of andere onderwijsdoeleinden. Ook voor de individuele bezoeker of verenigingen die het park voor educatieve activiteiten wensen te gebruiken, worden weinig educatieve belevingsmogelijkheden voorzien. Niettemin zijn momenteel reeds enkele elementen aanwezig waarrond een educatieve omkadering kan gebeuren, zoals de historische gebouwen.

6.2. Beleidsdoelstellingen

In verschillende gemeentelijke plannen (GNOP, Ruimtelijk Structuurplan Waregem, Milieubeleidsplan) wordt het park aanzien als een groene long van de stad. Het park vervult niet alleen een recreatieve functie, maar biedt op ecologisch en landschappelijk vlak tevens potenties tot verbetering van de waarden. Ook de Gaverbeek wordt betrokken in de relatie met het park en andere groeninfrastructuren. Met deze intenties en acties wenst de stad haar verantwoordelijkheid op te nemen inzake een harmonisch park- en groenbeheer.

De doelstelling voor het verbeteren van de juridische verankering betreft de omzetting van woongebied naar parkgebied. Dit geldt voor het gedeelte van de toegangsweg van het park naar de Markt.

6.3. Thematische doelstellingen

6.3.1. Algemeen overzicht van de doelstellingen

Het park kent meerdere waarden en functies (bv. de natuur-, cultuurhistorische en recreatieve functie). De visie streeft naar een betere zonering van die functies en een evenwichtig gebruik in harmonie met het landschappelijke parkconcept en de daarmee verbonden natuur- en landschapswaarden.

Vooraf sinds de heraanleg eind jaren '70 en later heeft het park grootschalige veranderingen ondergaan. Dit werd vooral veroorzaakt door het innemen van parkgronden voor wegen (paden) doorheen het park. Naast herstel van een aantal landschappelijke aspecten, staat ook een ecologische opwaardering van de bospercelen, graslanden en waterpartijen voorop.

De algemene doelstellingen zijn:

Er wordt gestreefd naar een verbetering van de **beeldkwaliteit**, belevingswaarde en visuele integratie van het park, de aanwezige elementen en de omgeving. Een belangrijk aspect hierbij vormen de paden. Er moet gestreefd worden naar een herwaardering van de padenstructuur in het park.

Diverse parkgedeelten hebben **geen geïntegreerde parkarchitectuur**. Vooral de noordoostelijke inkom aan de M. Windelsstraat met de boomgaard, hondenweide, rozen- en speeltuin is niet ingepast in het park. De inkom aan de Markt en de Stationsstraat dienen eveneens heraangelegd te worden. Belangrijk hierbij is tevens de inpassing van de fietsrekken.

De **historische gebouwen en infrastructuur** zoals het kasteel en het koetshuis, de bruggen, de poorten, de beelden en de ijskelder dienen zorgvuldig onderhouden en/of gerestaureerd te worden. Storende constructies dienen verwijderd, landschappelijk ingekaderd of geherlocaliseerd te worden. Karakteristieke kenmerken van de oorspronkelijke Engelse landschapsstijl worden behouden en waar mogelijk terug hersteld, zoals belangrijke en interessante **zichtlijnen** (o.m. van de vijver naar het kasteel).

Het park krijgt een meer **natuurgericht beheer**. Het behoud en de uitbreiding van de thans reeds aanwezige bos- en voorjaarsflora, maar ook de gelaagde opbouw van grote delen van de bosbestanden, worden verder nagestreefd. Ook het behoud van de structuurrijkdom in het bos wordt beoogd. Waar nodig wordt de scherpe grens tussen grasland en bosgedeelte verzacht.

Er gebeurt een aanpassing in het **maaibeheer van de graslanden** door gedeeltes in hooilandbeheer te zetten of door de maaidatum te verlaten, zodat voorjaarsbloeiers een kans krijgen.

Probleemsoorten en visueel storende boom- en struiksoorten dienen geweerd te worden. Het gaat hier vooral om soorten zoals Laurierkers en Reuzenbereklaauw.

Het natuurgericht beheer mag echter de beeldkwaliteit en de recreatieve functie van het gebied niet aantasten. Dit impliceert dat de paden steeds goed begaanbaar moeten blijven en dat een te verwilderd uitzicht van het gebied (bv. takkenhopen) worden vermeden. Ook het beheer van de grasvelden dient hierop afgestemd te worden en goed opgevolgd te worden, vermits het verschil tussen een harmonisch beeld en een chaotische, 'vuile' situatie vaak gelegen is in zeer subtiele zaken. Tevens mag ook de veiligheid niet in het gedrang komen (bv. dode of gevaarlijk overhellende bomen).

Al dan niet **geïntroduceerde diersoorten** die problemen opleveren voor dit natuurgericht beheer dienen stelselmatig uit het gebied verwijderd te worden.

De **vijverpartijen** dienen hun karakter te behouden wat inhoudt dat ze voldoende water behouden, een vrij natuurlijke oeverovergang hebben, vrij zijn van bomen en takken in het water, geregeld de oeverzones ontdaan worden van overdadige struikbegroeiing, een aangepast visbestand en zo mogelijk waterplantenvegetatie bezitten en periodiek geruimd worden.

Figuur 21 geeft de gebiedsvisie en de beheersdoelstellingen weer.

6.3.2. Mensgerichte doelstellingen

6.3.2.1. Cultuurhistoriek

6.3.2.1.1. Gewenste kwaliteit van de cultuurhistorische functie

Het studiegebied bezit een historisch gebouwenpatrimonium (kasteel, koetshuis, pompmolentje, kapel, bruggen, ...). Met het historisch parkconcept voor ogen, zijn er kansen voor behoud of herstel van beschadigde of verdwenen elementen.

Gebouwenpatrimonium

De doelstelling omvat op lange termijn het herstel en het behoud van het kasteel en van de andere gebouwen. Bij het behoud wordt aandacht besteed aan de instandhouding en vrijwaring van muur- of mosbegroeiingen (zachte restauratie). Klimplanten zoals Klimop of andere schadelijke planten voor de muren of gebouwen worden echter geweerd en verwijderd.

Volgende herstellingen of renovaties worden uitgevoerd:

Het koetshuis V31/3 wordt hersteld en krijgt de functie als tentoonstellingsruimte. Dit impliceert dat voor de hier huidig gevestigde functie als schaft- en stockeerplaats voor de groendienst van het park een andere locatie dient gezocht te worden. Gezien de mogelijkheid ontbreekt in andere aanwezige gebouwen in het park, wordt geopteerd voor de bouw van een nieuw gebouwtje. Een mogelijke locatie is in de omgeving van het gebouw V31/9, t.h.v. de inkom aan de M. Windelsstraat. Hiertoe dient het oude gebouw V31/9 afgebroken te worden en een nieuw gebouw op deze plaats gebouwd te worden.

Andere herstellingsdossiers (hekken Keukeldam) worden uitgevoerd.

Parkconstructies

De parkconstructies en -ornamenten moeten omwille van hun cultuurhistorisch en/of tuinarchitecturaal belang behouden blijven. De doelstelling omvat de instandhouding op lange termijn en het herstel waar noodzakelijk van de hierna vermelde parkconstructies.

Beelden

De doelstelling omvat het instandhouden van de beelden en het regulier onderhoud op lange termijn.

Bruggen

De doelstelling omvat het instandhouden en actief onderhouden van de bruggen op lange termijn. Van de brug P61/86 wordt Klimop verwijderd. Het bakstenen brughoofd P61/125 wordt hersteld.

Ijskelder

De doelstelling omvat het instandhouden en actief onderhouden van de ijskelder P59/1. De deur wordt op korte termijn hersteld.

Poorten en hekwerken

De doelstelling betreft het instandhouden en actief onderhouden van de poorten en hekwerken op lange termijn.

6.3.2.2. Beleving

6.3.2.2.1. Gewenste kwaliteit van de educatieve functie

Het park heeft een historische achtergrond die tot uiting komt in tal van bouwkundige en landschappelijke waarden. Elk van deze aspecten kan worden benut voor educatieve activiteiten zonder negatieve effecten voor deze waarden. Belangrijke doelstellingen om de educatieve functie te ondersteunen zijn:

- Het leveren van inzicht in het ontstaan van het park en de historische achtergrond van de kasteelsite en zijn omgeving.
- De geleiding van bezoekers naar bijzondere parkelementen en –zichten met verwijzing naar bijzondere waarden.

Zowel voor de individuele gebruiker van het gebied als voor begeleide groepen kan een educatief programma dat aan het studiegebied wordt opgehangen een bijzondere meerwaarde bieden. Mogelijkheden zijn een educatieve brochure, informatieborden, naambordjes van bomen en de organisatie van rondleidingen.

De educatieve functie kan worden ondersteund door deelname aan het park gerelateerde evenementen, die aansluiten op de cultuurhistorisch-wetenschappelijke context van het studiegebied, zoals de ‘Dag van het Park’ en ‘Open Monumentendag’.

Het koetshuis kan ingeschakeld worden in de educatieve activiteiten (tentoonstellingsruimte). Een herbestemming van de gebouwen dient de duurzame instandhouding van de gebouwen te garanderen, zonder hierbij het landschap en de architecturale waarde te schaden.

6.3.2.2.2. Gewenste kwaliteit van de landschappelijke functie

Herstel van zichtassen en het oorspronkelijk parkconcept

Waar mogelijk worden de zichtassen terug hersteld. Dit is mogelijk voor de zichtas lopend van het kasteel naar het grasland V16/5. Kap van zichtbelemmerend struweel en bomen is aangewezen.

In dit kader zijn op 3 plaatsen solitaire bomen (Sporkehout, Robinia en Japanse kerselaar) aangeplant die niet kaderen in het historisch parkconcept (P56/14, P56/22 en P56/16). Deze bomen worden gekapt.

Een spontaan gegroeide Boswilg langs de vijverrand (P56/17) dient hiertoe eveneens gekapt te worden.

Herstel van de herkenbaarheid van de parkingangen

Momenteel ontbreken voor een aantal parkingangen een duidelijke herkenbaarheid en relatie met de rest van het park. Het betreft de ingang t.h.v. de M. Windelsstraat en in mindere mate de Stationsstraat en Markt. Ook de rozen- en speeltuin passen niet in het parkconcept. Doelstelling is het herstel van deze herkenbaarheid en inpassing in het historisch parkconcept door heraanleg, bijkomende aanplantingen en/of kap van bestaande groenelementen.

Herstel van parkovergangen

Doelstelling is het herstel van geleidelijke parkovergangen. De parkovergang tussen het bos V4/1 en het grasland V16/3 is vrij abrupt. Ook de geleidelijke overgang t.h.v. dit bos naar de Gaverbeek wordt belemmerd door hoge Populierenrijen. Een beperkte kap behoort tot de mogelijkheden.

Daarnaast is de overgang tussen het bestand V3/1 met Laurierkers vrij abrupt en storend voor de bezoekers, gezien de hoogte van de Laurierkers en de vrij strakke vorm.

Bevorderen visuele geleiding

Op sommige plaatsen in het park ontbreken elementen voor de visuele geleiding van de parkbezoekers. Het gaat hier meer bepaald om de open graslandzone V16/3. Om de visuele geleiding te bevorderen, kunnen enkele parkbomen aangeplant worden. Deze aanplant mag evenwel de huidige zichtassen niet negatief beïnvloeden.

Gebouwen en infrastructuren

Behoud en herstel herkenbaarheid muur

Momenteel is de muur L55/11 t.h.v. de rozentuin volledig begroeid langs de zuidwestzijde. Doelstelling is het behoud van de herkenbaarheid van de muur. Verwijdering van alle muurbegroeiing is hiertoe aangewezen. Er kan een druivelaar aangeplant worden.

Een herstel van de oorspronkelijke leifruitbegroeiing aan de noordoostelijke zijde kan bijdragen tot het herstel van de functie van de moestuinmuur.

Visueel-esthetische inpassing (externe) gebouwen en infrastructuur

Het toiletgebouw V31/10 oogt visueel niet ingepast in het parkconcept. Een beperkte oplossing biedt het schilderen van de dakgoot in dezelfde blauwe kleur zoals reeds gebruikt voor het gebouw.

De afsluiting langs de Gaverbeek (L55/1) dient eveneens landschappelijk ingekaderd te worden. Dit kan gebeuren door de aanplant van een Meidoornhaag langs de zuidzijde van de afsluiting. Voor de visuele verbinding wordt de haag niet hoger gelaten dan de afsluiting. De kenmerken hiervan moeten

aansluiten op de huidige historische landschapselementen en parkstructuren en dienen eveneens een ecologische en landschappelijke meerwaarde te realiseren.

Als afscherming van de aangrenzende bebouwing wordt beperkt struweel aangeplant in V4/9. Deze struiklaag fungeert als buffer en zorgt voor een betere landschappelijke en visuele inkleding van de muren van de aanpalende gebouwen.

Verwijdering visueel niet-ingepaste gebouwen en structuren

Uit de knelpuntenanalyse bleek het visueel storend effect van de hoge verlichtingspalen (P61/46, P61/59, P61/67), naast de lichthinder die deze teweegbrengen. Doelstelling is dan ook deze te verwijderen en te vervangen door een aangepaste verlichting.

Het vervallen gebouwtje V31/15 kan omwille van de visuele verstoring afgebroken worden. Ook het tuinhuis nabij het kasteel dient omwille van landschapsesthetische redenen verwijderd te worden.

Het tijdelijk afvaldepot (V31/11) nabij de boomgaard oogt slordig. Dit dient geherlocaliseerd te worden of landschappelijk beter ingekleed te worden.

Sierbeplanting en hagen

De doelstelling omvat het instandhouden en actief onderhouden van de sierbeplanting op lange termijn. Er worden evenwel geen perken meer voorzien in de gazons en de bossen of bosranden.

De doelstelling voor de hagen omvat op lange termijn de instandhouding en het aangepast beheer van de hagen door een regelmatig onderhoud. Waar mogelijk en landschappelijk verantwoord worden nieuwe hagen aangelegd (zie hoger- bv. langs Gaverbeek).

6.3.2.3. Gebruik

6.3.2.3.1. Gewenste kwaliteit van de sociaalrecreatieve functie

Het park bezit momenteel een aantal recreatieve troeven. Attractieve elementen als de speeltuin, het kasteel, de ijspiste en de activiteiten in het kader van Waregem Koerse trekken heel wat bezoekers. Naast de knelpunten die dit recreatief medegebruik met zich meebrengt, biedt het studiegebied kansen voor een optimalisatie van de recreatieve functies en infrastructuur.

Dit betekent dat aandacht wordt gegeven aan:

- Een gepaste afstemming van de recreatiemogelijkheden aan de draagkracht van het gebied. Gezien de ligging van het park in het stadscentrum is de recreatieve benutting groot. Sociaal-recreatieve activiteiten, zoals de concerten, tentoonstellingen, e.d. kunnen in het park doorgaan, op voorwaarde dat deze geen negatieve impact op het landschap uitoefenen.
- Een landschappelijk verantwoorde inpassing van de recreatieve infrastructuur (paden, zitbanken, speeltuin, fietsenstallingen, ...) behoort tot de doelstellingen.
- Fietsers of andere voertuigen worden niet toegelaten. Een duidelijke bebording aan de ingangen ondersteunt de geleiding. Het moet ook duidelijk zijn waar men zijn voertuig kan achterlaten en waar de toegangen liggen. Een duidelijke sensibilisering en informering van de bevolking en de recreanten zal hiertoe uitgevoerd worden.
- Door goed begaanbare wandelpaden ter beschikking te stellen van de gebruikers en de toegang op kwetsbare punten te bemoeilijken (o.a. ter hoogte van de ijskelder), worden bezoekers van kwetsbare plaatsen weggehouden of er op gepaste wijze doorgeleid. Een hiërarchie in de paden maakt duidelijk waar de hoofdassen liggen en waar er ondergeschikte paden (bv. in de bossen en doorheen de boomgaard) aanwezig zijn. Er wordt een onderscheid gemaakt in primaire paden (hoofdassen doorheen het park, in dolomiet), secundaire paden

(smallere paden, in dolomiet) en tertiaire paden (doorheen de bosgedeelten en de boomgaard, houtsnippers). Zowel voor de onverharde als de (half)verharde paden wordt jaarrond een goede toegankelijkheid en begaanbaarheid nagestreefd.

- Voor alle parkonderdelen wordt duidelijk aangegeven welke delen toegankelijk zijn en welke niet en/of welke de gebruiksbependingen zijn. De speeltuin en paden zijn volledig en permanent toegankelijk gedurende het gehele jaar.

Recreatieve infrastructuur

- De speeltuin wordt behouden en onderhouden op lange termijn. Er wordt evenwel voor een andere locatie geopteerd, maar nog steeds in dezelfde zone ten noorden van het kasteel.
- De horecazaak in het kasteel blijft op lange termijn behouden. Het terras behoudt eveneens zijn functie.
- Op termijn wordt gestreefd naar een uniformiteit in de zitbanken. Slecht geplaatste zitbanken worden geherlocaliseerd.
- De infoborden met de openingsuren (aan de 4 ingangen) zijn verouderd. Doelstelling is op korte termijn de vervanging en groepering van deze borden. Er wordt gestreefd naar een uniforme huisstijl.
- De picknickplaats in V16/5 wordt geherlocaliseerd (omwille van de omvorming tot hooiland van het gazon).

6.3.2.3.2. Gewenst niveau van de wetenschappelijke functie

Het park kan een wetenschappelijke functie vervullen. In het verleden werden reeds meerdere onderzoeken in het gebied verricht naar de soortensamenstelling van de bomen en bosbestanden. Deze functie kan verder invulling krijgen door het uitvoeren van verschillende studies en monitoring die betrekking hebben op uiteenlopende gebiedswaarden (historisch, floristisch, faunistisch, tuinarchitecturaal, enz.). De uitvoering van deze studies kan op verschillende niveaus gebeuren en kan dienen om het gevoerde beheer te evalueren en zonodig bij te sturen.

6.3.3. Natuurgerichte doelstellingen

6.3.3.1. Gewenst niveau van de ecologische functie

De afwisseling van open ruimten (graslanden en waterpartijen) met bossen en struwelen maakt dat het park een ruime waaier aan mogelijkheden biedt voor een gevarieerd(er) beheer. In de huidige situatie zijn al verschillende vegetatietypen vertegenwoordigd, al kan de biologische kwaliteit ervan door gerichte beheermaatregelen verbeterd worden.

Er is binnen het park weinig verscheidenheid in het maaibeheer. Door kleine aanpassingen in het graslandbeheer kunnen in sommige gevallen de omstandigheden voor bepaalde soorten verbeterd worden zonder dat dit ten koste gaat van de beeldkwaliteit van het park. Meer variatie in de frequentie en het tijdstip van maaien kan de soortenrijkdom in gunstige zin beïnvloeden. Door stroken ongemaaid te laten of de eerste maaidatum te verlaten, worden de leef- en ontwikkelingsomstandigheden voor bijvoorbeeld vlindersoorten of voorjaarsbloeiërs geschikter.

Ook de bossen en struwelen kunnen door een gericht beheer, of het achterwege laten daarvan, ontwikkeld worden tot meer natuurlijke en soortenrijkere milieus. Bijkomende aanplantingen (zonder de aanwezige zichtassen te verstoren) moeten randsituaties creëren en het gebied afschermen tegen negatieve en gebiedsverstorende elementen. Bijkomende aanplantingen van bolgewassen of stinzenplanten dragen bij tot een verhoging van de belevingswaarde van het park.

Alle voorstellen met betrekking tot houtige en grazige vegetaties worden getoetst aan de principes van een harmonisch parkbeheer (AMINAL 2004) en een duurzaam bosbeheer (AMINAL 2001) en mogen zeker niet ten koste gaan van het visueel parkkarakter. Beide beheerstrategieën zetten de krijtlijnen uit voor het beheer van de openbare bossen en parken. Ze erkennen het belang en de cruciale rol van duurzaam park- en bosbeheer en hebben eveneens aandacht voor de verschillende functies van het (park)bos. De doelstelling is dan ook om al deze functies op een duurzame manier met elkaar te verzoenen. Echter door de zeer beperkte omvang van het bos binnen het park en de geïsoleerde ligging in stedelijk gebied kan deze functie hier echter slechts beperkt vervuld worden.

Bossen en struwelen

Voor de bossen en struwelen wordt gestreefd naar een duurzame en gediversifieerde ontwikkeling op lange termijn.

De doelstellingen op korte tot lange termijn zijn:

- Ten behoeve van specifieke fauna- en floraelementen wordt voorzien in een aangepast beheer gericht op de ontwikkeling van diverse en structuurrijkere bossen en struwelen volgens het principe van duurzaam bosbeheer en harmonisch parkbeheer. De typische parkbosstructuur en -functie wordt hierbij behouden. De doelstellingen die hierbij van toepassing zijn, zijn:
  - Het instandhouden, (deels) herstellen en beheren van het huidig bomenbestand dat representatief is voor de parkaanleg van de 19^e eeuw.
  - Het bosbeheer streeft naar de ontwikkeling van een natuurlijke, maar tegelijk parkeigen flora - in het bijzonder van een voorjaars- en stinzenflora. Klimplanten zoals Klimop worden hierbij behouden in de bomen, aangezien ze bijdragen aan een hogere biodiversiteit en geen gevaar voor de bomen op zich opleveren.
  - Het uitvoeren van een specifiek bosbeheer met volgende bosbeheervormen zorgt voor een optimale bosontwikkeling:
    - Parkbosbeheer met pleksgewijze kapping en verjonging
    - Parkbosrandbeheer (beperkt afzetten, kappen en verjongen)
    - Middelhoutbeheer
    - Hakhoutbeheer

Het verwijderen van storende exoten, zoals Laurierkers en de vervanging door een gemengde (inheemse en cultivars) struweellaag draagt bij tot een natuurlijke ontwikkeling (V4/6, V4/7). Ook de verwijdering van zaailingen van Paardenkastanje behoort tot de doelstellingen (in V4/1, V4/9 en V4/12). Reuzenbereklauw is een probleemsoort in V4/6 en V4/7 en dient omwille van veiligheidsredenen verwijderd te worden.

- Het behoud van oude en dode bomen in de mate dat ze geen gevaar betekenen voor het bosgebruik of omwonenden.
- Het verhogen van de gradiënten tussen de bospercelen en de graslanden (V4/1).

Boomgaard

Doelstelling is het behoud en het herstel van de boomgaard V7/2 door bijkomende aanplant van hoogstamfruitbomen. De boomgaard V7/1 wordt behouden en omgevormd in het kader van het herstel van de ingang en omgeving van de inkom aan de M. Windelsstraat. De vrijgekomen zone kan ingericht worden volgens de Engelse landschapsstijl.

Het aanbrengen van bijkomende variatie in de graslanden onder de boomgaard V7/2 behoort tot de doelstellingen. Dit kan gebeuren door een hooilandbeheer toe te passen.

Graslanden

De graslanden vormen een wezenlijk onderdeel van de historische parkaanleg en zorgen voor landschappelijke variatie en een hogere natuurwetenschappelijke waarde. Met betrekking tot de graslanden zijn de doelstellingen op korte termijn:

- Het extensiveren van het graslandbeheer en -onderhoud conform de nieuwe inzichten inzake parkbeheer en in overeenstemming met het visueel concept (bv. omschakeling deel graslandbeheer van gazon naar bloemrijk grasland 2 maaibeurten per jaar) is mogelijk t.h.v. het grasland V16/5. Dit grasland is momenteel moeilijk bereikbaar voor frequente maaiwerkzaamheden en is vrij nat, zodat een hooilandbeheer hier aangewezen is.
- Behoud van gazonbeheer rond historische bebouwing en parkelementen en rond recreatieve infrastructuur, met een aanpassing van de 1^e maaidatum (latere 1^e maaibeurt).

Het grasland V16/2 wordt momenteel elk jaar doorgezaaid omwille van de ijspiste (hierdoor verstikt het gras immers). Doelstelling is het behoud van het graslandkarakter. Een mogelijke oplossing om de beschadiging van het gras te vermijden, is tweërlei:

- ofwel wordt op termijn gezocht naar een herlocalisatie voor de ijspiste. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld het parkgedeelte ten zuiden van het 'Pand'. Een grondige discussie en onderzoek hierover dient evenwel gevoerd te worden.
- ofwel wordt het grasgedeelte V16/2 aangelegd met kunstgras. De huidige kunstgrassen worden reeds veel gebruikt voor dergelijke doeleinden en hebben hun nut reeds bewezen in verschillende projecten (o.m. sportvelden).

Waterpartijen

De aanwezige waterpartijen vormen een wezenlijk onderdeel van het park en dienen op lange termijn behouden en op aangepaste wijze beheerd te worden. Hiertoe worden op gezette tijden slibruiming uitgevoerd of wordt slibreductie toegepast. Vooral voor de smallere delen V30/2 en V30/3 zal een tussentijdse slibreductie noodzakelijk zijn. Voor alle waterpartijen kan een ruiming machinaal gebeuren. Een tijdelijk slibdepot is noodzakelijk.

Bij het beheer moet met het herstel van de gebiedseigen waterfauna en -flora rekening worden gehouden.

Behoud en lokaal herstel op korte termijn van de bakstenen oeververdediging (L56) is aangewezen.

Een natuurlijke oever van de kasteelvijver wordt nagestreefd. Hiertoe wordt de kunststof oeverbeschoeiing met palen (L57/1) verwijderd. Mogelijkheden zijn voorhanden voor de aanleg van een glooiende oever (kleine moeraszone) t.h.v. de zijde van het grasland V16/5.

6.3.3.2. Gewenst niveau van de organismebeschermende functie

De bijzondere solitaire bomen en bomengroepen blijven op lange termijn behouden, met herstel (aanplant van nieuwe bomen) bij verdwijnen van de oude.

Een ecologisch visbestandsbeheer streeft naar een streekeigen vispopulatie en een beter ontwikkelde water- en oevervegetatie. De oevers worden eveneens ecologisch gericht beheerd, wat vooral de flora en de insectenfauna ten goede komt. Hiertoe zullen de tamme eenden en Karpers periodiek verwijderd worden, en wordt een aangepast maaibeheer van de oevers uitgevoerd.

6.3.4. Milieugerichte doelstellingen

6.3.4.1. Gewenst niveau van de milieubeschermdende functie

Het park fungeert als scherm en buffer ten aanzien van storende elementen van buitenaf, vooral t.a.v. de omliggende woonwijken. De milieubeschermdende functie van bossen en struwelen (o.m. voor CO₂-opslag) is van toepassing op het park.

In het park worden geen pesticiden toegepast, ook niet op de verharde oppervlakken.